

TİP'İ YÖNETEN KADRONUN TKP İLE İLİŞKİLERİ

Aydınlık Gazetesi, 13 Şubat 2018

Yıldırım Koç

1968 yılına kadar TİP'i M.A.Aybar'la birlikte yönetecek olan ve 1962 yılında TİP'e üye olan Behice Boran ve Sadun Aren de, tevkifatlardan kurtulmuş TKP üyeleriydi.

BEHİCE BORAN'IN TKP ÜYELİĞİ

Eski TKP'lilerden T.M.Öztürkoğlu şöyle demektedir: "B.Boran da TKP üyesi, özellikle TİP'in kuruluşundan bir yıl sonra gelenler TKP kadrolarıdır." (Naciye Babalık, *Türkiye Komünist Partisi'nin Sönümlenmesi*, İmge Yay., Ank., 2005, s.79)

TKP üyesi Atilla Aşut da Behice Boran'ın TKP üyeliği konusunu İsmail Bilen'e sormuştur: "Yoldaş, dedim, Behice Boran hala TKP üyesi mi? 'Parti'den istifa etmediğine göre üyesidir,' dedi." (Naciye Babalık, a.g.e., 2005, s.116)

Ayrıca, Sönmez Targan da Behice Boran'ın 1944 yılında TKP üyesi olduğunu belirtmektedir. "1944 yılında Nail Çakırhan'ın önermesiyle Türkiye Komünist Partisi'ne girdi. Eski tüfeklerden Şahabettin Bakırsan'ın aktarımını temel alırsak, yine bir parti üyesi olan sosyal psikolog Muzaffer Şerif tarafından Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nde edebiyat öğretmeni olan Cemil Toykara'ya bağlanarak örgütlü politik çalışmalarına ilk adımını attı." (Sönmez Targan, "Ömrünü Bayrak Gibi Yaşadı," *Cumhuriyet Gazetesi*, 10 Ekim 2007, s.7)

Gökhan Atılğan ise Behice Boran'ın TKP'ye 1942 yılında üye olduğunu ileri sürmektedir. (Gökhan, Atılğan, *Behice Boran, Öğretim Üyesi, Siyasetçi, Kuramcı*, Yordam Kitap, İst., 2007, s.66-67)

SADUN AREN'İN VE NİHAT SARGIN'IN TKP ÜYELİĞİ

Sadun Aren ise, kendisiyle 15 Mayıs 2003 günü yaptığım görüşmede, 1958 yılında TKP'ye girdiğini, M.A.Aybar ile 1958 yılında İstanbul'da Yenicami'nin önünde tanıştıklarını anlattı. Ergun Aydınoglu da Aybar, Boran ve Aren'in TKP'li olduğunu belirtmektedir (Ergun Aydınoglu, *Türkiye Solu (1960-1980)*, Versus Yay., İst., s.206)

TİP içinde çok önemli bir konumda olan diğer bir isim ise, Nihat Sargin'di. Nihat Sargin da 1948 yılı Şubat ayında Türkiye Komünist Partisi üyesi olduğunu açıklamıştır. (Nihat Sargin, *Davalar Savunmalar, Cezaevi Anıları*, Tüstav Yay., İst., 2005, s.16)

TİP-TKP İLİŞKİLERİ

Türkiye Komünist Partisi konusunda kapsamlı bir kitabın yazarı (ve TKP üyesi) Naciye Babalık şu tespiti yapmaktadır: "Birinci TİP, TKP açısından desteklenen ve gelişmesinden özel olarak sonuçlar beklenen bir örgüttür. Z.Baştımar bu nedenle Türkiye'de hücreler kurmamış olabilir. Görülüyor ki TİP, TKP'ye rağmen ortaya çıkan bir örgüt değildir." (Naciye Babalık, a.g.e., 2005, s.81)

TİP'in yönetiminin 1962 yılı başlarından itibaren TKP'nin eline geçtiğine ilişkin bir açıklama da, bir dönem TKP'nin Türkiye'deki en üst düzey yetkilisi ve 1975-1977 döneminde DİSK Genel Sekreter Yardımcısı olan Aydın Meriç'e aittir: "Y.Demir yurt dışına çıkmadan önce kendisine yakın yoldaşlardan, TİP'i legal, anti-emperyalist, sosyalizan bir hareket olarak yönetmekle görevli bir komite kuruyor. Böylece TİP'in başına komünist hareketin içinde ve dışında yer almış bir aydın grubu geliyor. Yakup Demir ile TİP Yönetimi arasındaki bu ilişki esas olarak 1967'ye dek sürüyor. (...) 1960'lardaki TKP yönetimi ile TİP yönetimi arasındaki ilişkiler, TİP yönetimi içindeki yoldaşların tutumu üstüne bilgiler parti arşivinde değil, İ.Bilen'in özel evinde saklandı. 1973'de parti yeniden kurulurken, politik düşünceleri, becerileri bir yana, bu insanların partililiklerini gizlemek için bu raporlar ortadan kaldırıldı. Ancak tesadüflerle bunları öğrenmek durumunda kaldık." (Aydın Meriç (H.Erdal), *TKP'mizi Yükseltelim*, İşçinin Sesi Yay., 1983, s.3, 16)